

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

1	0	4	1	0
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	2
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 2nd Semester
(2055)**

ECONOMICS (In all Mediums)

Paper : Contemporary Issues in Indian Economy-I

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— (1) Question No. 1 is compulsory and carries short answers.

(2) Attempt **one** question each from Units I to IV.

1. Attempt any **nine** out of the following :

- (1) Deindustrialisation
 - (2) Drain of Wealth Theory
 - (3) Population Problem
 - (4) Green Revolution
 - (5) Sustainable Agriculture
 - (6) Delicensing
 - (7) IPR of 1977
 - (8) Splintering
 - (9) Privatization : definition and three measures
 - (10) List Economic Reforms 1991
 - (11) Rationale for economic planning
 - (12) NITI Aayog.
- 9×2=18

UNIT-I

2. Elaborate on the structural transformation of the Indian Economy in the post-independence era. 18

3. Write a detailed note on the Problems of Poverty and Unemployment in India and the important Government policies in this regard. 18

UNIT-II

4. Discuss the importance of Indian Agriculture. Why is Indian agriculture called backward ? 18
5. Explain the meaning and impacts of the Green Revolution. 18

UNIT-III

6. Compare and contrast the IPRs of 1956 and 1991. 18
7. Explain the policy of Economic Liberalization in India. 18

UNIT-IV

8. Comment on the Sustainability of Service Sector-led growth of India. 18
9. Give a critical assessment of Economic Planning in India. 18

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है और इसमें संक्षिप्त उत्तर हैं।

(2) यूनिट I से IV तक प्रत्येक में से एक प्रश्न हल करें।

1. निम्नलिखित में से कोई नौ प्रश्न हल करें :

- (1) विऔद्योगीकरण
- (2) धन की निकासी का सिद्धांत
- (3) जनसंख्या की समस्या
- (4) हरित क्रांति
- (5) संधारणीय कृषि
- (6) लाइसेंस-मुक्ति
- (7) 1977 का बौद्धिक संपदा अधिकार
- (8) विखंडन
- (9) निजीकरण : परिभाषा और तीन उपाय
- (10) 1991 के आर्थिक सुधारों की सूची
- (11) आर्थिक नियोजन के लिए तर्क
- (12) नीति आयोग।

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਬਾਦ ਦੇ ਯੁਗ ਮੇਂ ਭਾਰਤੀਯ ਅਰਥਵਿਯਾਪਕਾ ਦੇ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪਰ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 18
3. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਗਰੀਬੀ ਔਰ ਬੇਰੋਜਗਾਰੀ ਕੀ ਸਮਸਯਾਓ ਔਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਮੇਂ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤਿਯੋਂ ਪਰ ਏਕ ਵਿਸ਼ੁਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋਂ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਭਾਰਤੀਯ ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਦੇ ਮਹਤਵ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। ਭਾਰਤੀਯ ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਕੀ ਪਿਛੜਾ ਕਥੋਂ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ? 18
5. ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਦੇ ਅਰਥ ਔਰ ਪ੍ਰਭਾਵੋਂ ਕੀ ਬਿਆਲਾ ਕਰੋਂ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. 1956 ਔਰ 1991 ਦੇ IPRs ਕੀ ਤੁਲਨਾ ਤਥਾ ਅੰਤਰ ਕਰੋਂ। 18
7. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਆਰਥਿਕ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਕੀ ਨੀਤਿ ਕੀ ਬਿਆਲਾ ਕਰੋਂ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ-ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਕਾਸ ਕੀ ਸਥਿਰਤਾ ਪਰ ਟਿਪਣੀ ਕਰੋਂ। 18
9. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਆਰਥਿਕ ਨਿਯੋਜਨ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੂਲਯਾਂਕਨ ਕਰੋਂ। 18

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— (1) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਹਨ।
(2) ਯੂਨਿਟ I ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋਂ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ :

- (1) ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ
- (2) ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ
- (3) ਆਬਾਦੀ ਸਮੱਸਿਆ
- (4) ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ
- (5) ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀਬਾੜੀ
- (6) ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ
- (7) 1977 ਦਾ IPR

(8) ਵੰਡ

(9) ਨਿੱਜੀਕਰਨ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਉਪਾਅ

(10) 1991 ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

(11) ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਲਈ ਤਰਕ

(12) ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ।

9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਪਰਿਵਰਤਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ। 18
3. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨੂੰ ਪਛਾਤਿਆਂ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 18
5. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. 1956 ਅਤੇ 1991 ਦੇ IPRs ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਕਰੋ। 18
7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ-ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ। 18
9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਿਓ। 18